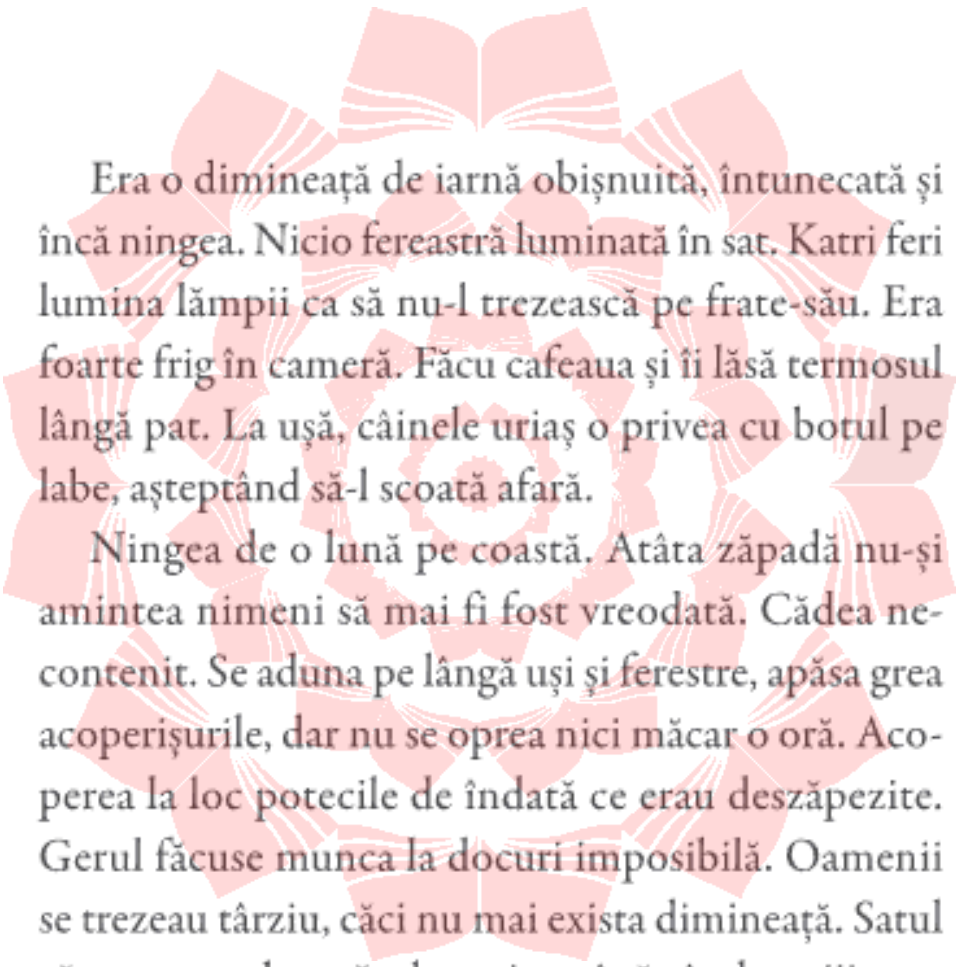

Era o dimineață de iarnă obișnuită, întunecată și încă ninge. Nicio fereastră luminată în sat. Katri feri lumina lămpii ca să nu-l trezească pe frate-său. Era foarte frig în cameră. Făcu cafeaua și îi lăsă termosul lângă pat. La ușă, câinele uriaș o privea cu botul pe labe, așteptând să-l scoată afară.

Ninge de o lună pe coastă. Atâta zăpadă nu-și amintea nimeni să mai fi fost vreodată. Cădea necentenit. Se aduna pe lângă uși și ferestre, apăsa grea acoperișurile, dar nu se oprea nici măcar o oră. Acoperea la loc potecile de îndată ce erau deszăpezite. Gerul făcuse munca la docuri imposibilă. Oamenii se trezeau târziu, căci nu mai exista dimineață. Satul zăcea mut sub omătul neatins până când copiii erau trimiși afară – săpau tunele, grote și țipau lăsați de capul lor. N-aveau voie să dea cu bulgări în fereastra lui Katri Kling, dar o făceau oricum. Katri locuia în mansarda băcăniei cu fratele ei, Mats, și câinele uriaș, fără nume. Obișnuia să iasă înainte să se lumineze de

ziuă, o lua prin sat, pe strada mare și apoi spre farul de pe promontoriu. Și-n fiecare dimineață se mai trezea unul sau altul să zică: „Tot ninge, da' ia uite-o! Iar a ieșit cu câinele. Și și-a pus gulerul din blană de lup. Nu-i normal să nu-ți botezi câinele, orice câine trebuie să aibă nume.”

Se zicea despre Katri Kling că nu-i pasă de nimic pe lume, în afară de cifre și de fratele ei. Lumea se întreba de unde moștenise ochii galbeni. Ai lui Mats erau albaștri ca ai mamei lor, dar nimeni nu-și amintea cum arăta tatăl. Plecase acum multă vreme să cumpere o stivă de cherestea și nu se mai întorsese – oricum, nu era de fel din sat. Prin părțile locului, oamenii aveau ochii mai mult sau mai puțin albaștri, dar ai lui Katri erau aproape la fel de galbeni ca ai câinelui. Dar, cum privea tot timpul lumea prin ochii mijiți ca două fante, oamenii arareori băgau de seamă culoarea lor nenaturală. În suspiciunea ei perpetuă, atât de ușor de trezit, uneori deschidea brusc ochii larg, își ațintea scurt privirea și, într-o anumită lumină, chiar păreau galbeni și făceau omul să nu se simtă deloc în largul său. Se vedea că femeia n-avea încredere decât în sine și în fratele pe care-l crescuse și-l protejase de când băiatul avea șase ani, iar asta ținea lumea la distanță. Asta și faptul că nimeni nu văzuse vreodată câinele fără nume dând din coadă.

Nici Katri Kling, nici câinele ei nu erau prietenoși cu nimeni.

După moartea mamei, Katri i-a luat slujba de la băcănie, unde ținea și contabilitatea. Era foarte pricepută. Dar în octombrie și-a dat demisia. Se vorbea că băcanul ar fi vrut s-o dea afară din mansardă după aceea, dar n-avea curaj. Băiatul, Mats, nu conta. Avea cincisprezece ani, cu zece mai puțin decât soră-sa, era înalt și vânjos și cam sărac cu duhul, zicea lumea. Făcea una, alta prin sat, dar cel mai mult muncea la frații Liljeberg, la atelier, când nu erau nevoiți să oprească munca din cauza gerului. Liljebergii îl lăseau să-și facă de lucru cu tot felul de mărunțișuri fără prea multă importanță.

În Västerby nimeni nu-și mai câștiga pâinea din pescuit de mult timp, nu mai renta. În magazinele de la docuri mai rămăseseră trei ateliere de dulgherit bărci, iar unul dintre ele primea și bărci pe peridoc pentru revizie peste iarnă. Cei mai buni constructori erau frații Liljeberg. Patru erau și toți necăsătoriți. Edvard, cel mai în vârstă, se ocupa și de schițe. Între două comenzi de bărci, făcea pe poștașul și aducea și marfa pentru băcănie din târg. Mașina era a băcanului, singura din sat.

Constructorii de bărci din Västerby erau oameni mândri. Își puneau semnătura pe fiecare ambarcațiune – un W, ca și cum satul lor încă era venerabilul Wästerby de odinioară. Femeile croșetau cuverturi cu

motive vechi și le semnavă și ele cu un W. În iunie, în sat soseau „pășările călătoare” de vară, care cumpărau cuverturi și bărci și se îndeletniceau cu plăcerile vieții câtă vreme era cald. La sfârșit de august, satul amuțea iar și totul era ca de obicei. Pe urmă, încet-încet, se lăsa iarna.

Zorii erau acum indigo, zăpada începuse să clipească, luminile se aprinseseră în bucătării și copiii erau trimiși afară la joacă. Primii bulgări de zăpadă se sfărâmau de fereastră, dar Mats continua să doarmă liniștit.

„De atâtea ori stau trează și cuget noaptea. Eu, Katri Kling... Pentru niște gânduri de noapte, ale mele sigur sunt neobișnuit de calculate. Cel mai mult mă gândesc la bani, mulți bani. Cum să fac rost de ei repede, inteligent și cinstit. Atât de mulți, încât să nu mai trebuiască să mă gândesc la ei niciodată. O să-i dau înapoi mai încolo. Înainte de orice, să-și primească Mats barca – una mare și bună, cu cabină și motor la bord, cea mai bună din câte s-au construit vreodată în satul ăsta nenorocit. Seara aud zăpada lovind în fereastră, șoapta înghețată a zăpezii aduse de vânt dinspre mare și mi-e bine. Aș vrea să îngroape tot satul, să-l facă una cu pământul, să se curețe odată... Nimic nu-i la fel de calm și nesfârșit ca iutunericul iernii lungi. Nu se mai termină, e ca și cum am trăi într-un tunel

În care întunericul se adâncește în beznă noaptea și se limpezește într-o lumină ca de amurg ziua, feriți de orice, ocrotiți și mai singuri decât de obicei. Așteptăm și ne ascundem sub zăpadă precum copacii. Se zice că banii au miros. Nu-i adevărat. Banii sunt la fel de curați ca și cifrele. Oamenii miros, fiecare are duhoarea lui ascunsă, mai izbitoare când suntem mânioși, rușinați ori înfricoșați. Câinele o simte, se prinde imediat. Dacă aș fi câine, aș ști prea multe. Numai Mats n-are miros, e curat ca zăpada. Dulăul meu e mare și frumos și ascultător. Nu mă iubește. Ne respectăm unul pe altul. Îi respect misterul, aerul enigmatic de câine mare care și-a păstrat ceva din sălbăticia lui naturală, dar n-am încredere în el. Cum să ai curaj să te încrezi în câini mari și vigilenți? Oamenii le dau animalelor calități aproape umane, trăsături nobile, atrăgătoare. Câinele e mut și ascultă, dar ne-a urmărit destul, ne cunoaște și ne-a mirosit nimicnicia. Ar trebui să ne uluiască, să ne copleșească, să ne miște faptul că, incredibil, câinii încă ne urmează și ne ascultă. Poate că ne disprețuiesc. Poate că ne iartă. Poate că le e bine să n-aibă nicio responsabilitate. N-o să știm niciodată. Sau poate că ne văd ca pe un soi de nefericită specie, făpturi diforme și gigantice. Ca pe niște cărăbuși uriași și greoi, nu ca pe niște zei. Câinii trebuie să ne fi citit de mult, probabil au o intuiție zdrobitoare pe care mii de ani de supunere o țin în frâu. De

ce nu-i e nimănui frică de propriul câine? Câtă vreme își poate nega sălbăticia un animal care a fost cândva sălbatic? Oamenii își idealizează animalele și, în același timp, privesc cu superioritate naturalul vieții de câine: să se caute de purici, să îngroape oase putrezite, să se tăvălească în noroi, să latre în pustiu... De parcă oamenii fac altceva! Îngroapă lucruri care putrezesc în uitare, le dezgroapă și le îngroapă la loc, urlă în pustiu. Să nu mai vorbim de mocirlele în care se tăvălesc! Nu. Îi disprețuim și eu, și câinele. Trăim ascunși într-o viață secretă, camuflați în sălbăticia noastră lăuntrică...”

Câinele se ridicase, aștepta la ușă. Coborâră la parter, traversară băcănia goală și, în antreu, Katri își puse cizmele. Gândurile de noapte amenințătoare continuau să o macine nestingherite. Ieși în frig și rămase pe loc, inspirând curățenia iernii. Arăta ca un monument negru și înalt, cu câinele indescifrabil la picioare, ca sudat de ea. Nu îi puneă lesă niciodată. Copiii amuțiră și se împrăștiară prin zăpadă ca potârnichele. După colțul celei mai apropiate case începură din nou să țipe și să se bată cu bulgări. Katri trecu pe lângă ei și o luă spre far. Liljeberg dusesse acolo niște butelii cu gaz chiar ieri, dar urmele roților erau deja acoperite. În apropierea promontoriului, vântul de nord-vest bătea drept dinspre mare. Acolo începea drumeagul ce urca dealul până la casa bătrânei domnișoare Aemelin. Katri se opri. Câinele, și el. Pe

partea dinspre vânt, amândoi erau albi de neaua care li se topea încet în blană. Katri se uită lung la casă, așa cum făcea de ceva vreme în fiecare dimineață în drumul ei spre far. Acolo locuia Anna Aemelin, singură. Singură cu banii ei. N-o vedeau aproape niciodată cât era iarna de lungă, tot ce îi trebuia îi trimiteau de la băcănie, iar doamna Sundblom îi făcea curățenie o dată pe săptămână. Dar, primăvara devreme, paltonul deschis la culoare al Annei Aemelin se zărea la marginea pădurii, mișcându-se foarte încet printre copaci. Părinții ei trăiseră mult și nimeni nu avusese voie să taie nimic din pădurea lor cât fuseseră în viață. Murișeră putred de bogați. De pădure încă n-avea nimeni voie să se atingă. În cele din urmă, devenise aproape de nepătruns, se înălța ca un zid în spatele casei – „casa iepurilor“, așa îi ziceau în sat –, o vilă de lemn cenușie, ferestre cu rame albe, cu cioplituri întortocheate. O casă la fel de alb-cenușie ca și fundalul înalt al pădurii înecate în zăpadă din spatele ei. Clădirea chiar semăna cu un iepure uriaș ghemuit: perdelele albe dinspre verandă arătau ca dinții pătrătoși din față, ridicolele ferestre boltite ca niște ochi cu sprâncene de zăpadă, iar coșurile de fum – urechile ciulite. Toate ferestrele erau întunecate. Drumeagul nu fusese dezăpezit.

„Acolo stă, da. Acolo o să stai și eu cu Mats. Dar trebuie să aștept. Să mă gândesc bine înainte să-i fac atâta loc Annei Aemelin în viața mea.“

